

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000848562

Datum

26 november 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

4

Aan Minister BZK
Van CZW/ Team verkiezingen

nota

Nota van wijziging en nota naar aanleiding van het verslag Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces

Aanleiding

In het regeerprogramma staat: "De onafhankelijkheid van de Kiesraad wordt verstevigd. De Kiesraad wordt omgevormd naar een Kiesautoriteit waaraan we meer bevoegdheden geven." Bovenvermeld wetsvoorstel strekt daartoe.

Het wetsvoorstel is op 3 mei jl. ingediend bij de Tweede Kamer (TK). De Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken van de TK heeft op 28 juni jl. verslag uitgebracht. Bijgevoegd is de nota naar aanleiding van het verslag. Verder is een nota van wijziging opgesteld en bijgevoegd.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging en daartoe te ondertekenen:

- de nota naar aanleiding van het verslag;
- de toelichting bij de nota van wijziging; en
- de aanbiedingsbrief aan de TK.

Kern

- De VVD, GroenLinks-PvdA, NSC, D66, BBB en SGP hebben inbreng geleverd voor het verslag.
- De toon van het verslag is neutraal, met vooral verduidelijkende vragen.
- De vragen zijn onder te brengen in de thema's: transitie van de Kiesraad, taken van de Kiesraad, structuur van de verkiezingsketen en overige vragen.
- Naar aanleiding van een vraag van de leden van de VVD-fractie wordt voorgesteld om de functiescheiding binnen de Kiesraad ook voor de voorzitter op het niveau van de wet te regelen. Eerder was de bedoeling om deze functiescheiding in het bestuursreglement van de Kiesraad te regelen. Omdat het geen ingrijpende nota van wijziging betreft, hoeft deze niet om advies voorgelegd te worden aan de Raad van State.

Toelichting

De Nota naar aanleiding van het verslag is thematisch ingedeeld. Hierdoor kunnen samenhangende vragen in logische clusters worden behandeld:

- *Transitie Kiesraad*

Dit betreffen vragen naar de planning van de transitie van de Kiesraad en de samenhang met andere wetsvoorstellen.

- *Taken van de Kiesraad*

Dit betreft vragen naar de wijze waarop de Kiesraad de nieuwe taken gaat uitvoeren en de wijze waarop deze een plek krijgen binnen de organisatie van de Kiesraad.

- *Structuur van de verkiezingsketen*

Dit betreft vragen naar de wijze waarop de taakuitoefening door de Kiesraad zich na inwerkingtreding van het wetsvoorstel verhoudt tot de taakuitvoering door andere actoren in het verkiezingsproces, en de interventiemogelijkheden die er zijn om indien nodig in te grijpen op het verkiezingsproces.

- *Overige vragen*

Dit betreft vragen over de door de Kiesraad op te stellen instructies en kwaliteitsstandaarden, de delegatiegrondslag die in het wetsvoorstel is opgenomen om regels te stellen over het betrekken van ketenpartners bij de samenwerking binnen het verkiezingsproces, en vragen over de financiële middelen voor de Kiesraad en gemeenten om de nieuwe wet te kunnen uitvoeren.

Onze referentie

2024-0000848562

Datum

5 november 2024

Inhoud wetsvoorstel

De wetgeving voor de transitie van de Kiesraad is ingedeeld in twee fases. Dit voorliggende wetsvoorstel voorziet in regelgeving met betrekking tot de tweede fase. De eerste fase voorziet in de wettelijke basis voor eisen aan de uitslagprogrammatuur en de bijbehorende taken en bevoegdheden van de Kiesraad. Dat wetsvoorstel is al aangenomen door beide Kamers. De tweede fase heeft betrekking op de taken en bevoegdheden van de Kiesraad ten behoeve van de bevordering van de kwaliteit bij de uitvoering van het verkiezingsproces door gemeenten en stembureaus.

Na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is de kwaliteitsbevorderende rol van de Kiesraad gebaseerd op de volgende drie pijlers:

1. Ondersteunen van de organisatie van verkiezingen (door het uitbrengen van instructies, kwaliteitsstandaarden en het vaststellen van modellen) *voorafgaand* aan een verkiezing.
2. Waarnemen en indien nodig bijsturen (ten behoeve van de kwaliteitsbevordering) *tijdens* een verkiezing.
3. Beoordelen van het verloop van de verkiezing (via een rapportage en advies aan het vertegenwoordigend orgaan) *na* een verkiezing.

Tevens voorziet dit wetsvoorstel in een uitbreiding van de wettelijke adviestaak van de Kiesraad. De Kiesraad heeft de bevoegdheid om de regering en de Staten-Generaal van advies te dienen in uitvoeringstechnische aangelegenheden die het kiesrecht of de verkiezingen betreffen. In voorliggend wetsvoorstel wordt deze adviesbevoegdheid omtrent verkiezingen verbreed, zodat de adviesbevoegdheid ten aanzien van verkiezingen wettelijk niet meer beperkt is tot uitvoeringstechnische aangelegenheden

Politieke context

Het Wetsvoorstel kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces is het tweede wetsvoorstel in de transitie van de Kiesraad. Het eerste wetsvoorstel – Wet

programmatuur verkiezingsuitslagen – is op 7 respectievelijk 19 maart jl. aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.

Onze referentie
2024-0000848562

Datum
5 november 2024

Krachtenveld

Vanwege de belangrijke rol van de Kiesraad bij de uitvoering van dit wetsvoorstel zijn de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging aan het bureau van de Kiesraad voorgelegd voor een controle op feitelijke onjuistheden alsmede de uitvoerbaarheid.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief	
2	Nota van wijziging	
3	Nota naar aanleiding van het verslag	
4	Verslag Wkuv (36552)	